FIB
Departament d'Estadística
i Investigació Operativa
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
UPC

Models de VA i simulació
Annex

Bloc B – Probabilitat i Estadística

2024

Índex

Mostra aleatòria simple

Descriptiva (gràfica)

Simulació de valors aleatoris amb R

Anàlisis gràfica de la normalitat

Models derivats de la Normal

Probabilitats i quantils amb models de VA amb R

Mostra Aleatòria Simple (MAS)

Sigui la VA: $X: \Omega \rightarrow R$

$\omega_i \rightarrow X(\omega_i) = x_i$

Direm que M.A.S. de grandària **n** de la v.a. X

és una funció vectorial $M = (X_1, X_2, \ldots, X_n)$ tal que

$M: \Omega^n \rightarrow R^n$

$\omega = (\omega_1, \omega_2, \ldots \omega_n) \rightarrow M(\omega_i) = (X_1, X_2, \ldots, X_n)$

Direm que és una MAS si i només si es compleixen les dues condicions següents:

(1) **Tots els elements** de la població tenen la **mateixa probabilitat** de pertànyer a la mostra.

(2) **Qualsevol combinació** de *n* elements té la **mateixa probabilitat** de pertànyer a la mostra.

La informació aportada per les diferents unitats ha de ser **independent** entre sí:
- les X_i han de ser VA independents i idènticament distribuïdes (i.i.d.)

R té funcions per generar mostres aleatòries simples seguint un model. Per exemple,
R: rbinom(), rpois(), rexp(), rnorm()

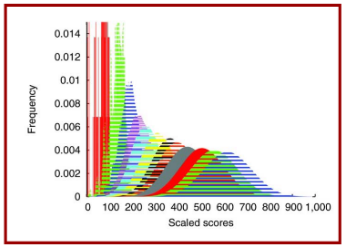
Descriptiva (gràfica)

L'**Estadística Descriptiva** permet resumir dades gràficament (i també numèricament tal com es veurà relacionant-ho amb inferència estadística)

En la següent taula hi ha algunes funcions (bàsiques) en R per **Estadística Descriptiva gràfica** en dades discretes i continues de forma univariant o bivariant:

	UNIVARIANT VAC	UNIVARIANT VAD	BIVARIANT
GRÀFIQUES	hist( ) boxplot( )	barplot(table( ))	plot(,)

(més funcions gràfiques en R: https://www.r-graph-gallery.com/)

(consulteu el material disponible a la página web, instaleu-vos R a l'ordinador i practiqueu)

Estadística descriptiva amb R

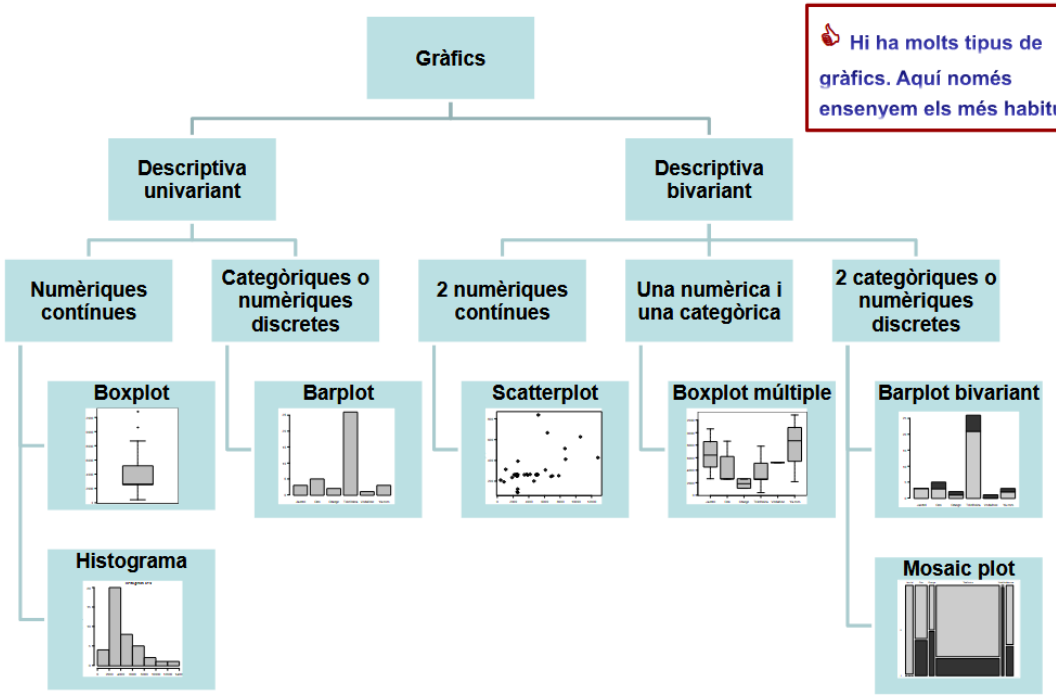
Univariant i bivariant

Eines gràfiques

Software R i exploració de dades

Materials d'interés

- Descarregar **R**.
- **Video** introductori.
- **Guia** ràpida de referència
- **Tutorial** introductori.
- Curs breu: **càlcul amb R**.
- Introducció al **software R**.
- Utilitza **R al móbil**
- Transparències: **Estadística Descriptiva**.
- Activitat: **Guió Estadística Descriptiva**.
- Activitat: **Instruccions bàsiques de R**.

Simulació de VA amb R

R té diverses funcions per a generar valors aleatòriament:

`sample(x, n, replace=y)` **n** valors del conjunt **x**, amb reemplaçament (**y**=T) o no (**y**=F).
També podem assignar probabilitats particulars a cada element de **x**.
Exemple: `sample(1:10, 25, replace=TRUE)`

Generalment, volem reproduir valors d'un model probabilístic particular: Poisson, Normal, uniforme, ... Tots els models vistos (tots els que té implementats R, en realitat, apart de les funcions `d...`, `p...` i `q...` tenen la funció `r...` per simular aquests models.

Exemples:

`rnorm(1):` 1 valor a l'atzar d'un model N(0,1)

`rpois(5, 2.5):` 5 valors a l'atzar d'un model P(λ=2.5)

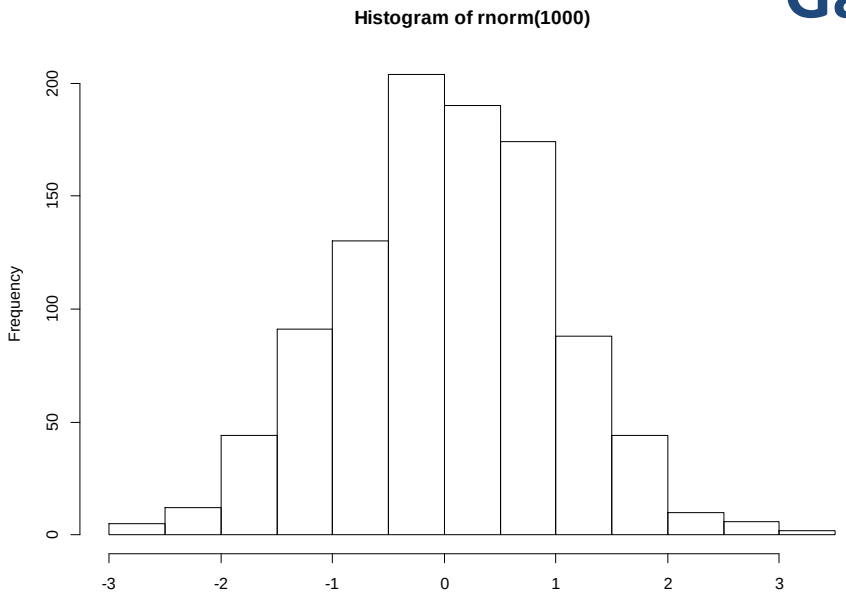
`rbinom(50, 30, 0.1):` 50 valors a l'atzar d'un model B(n=30, p=0.1)

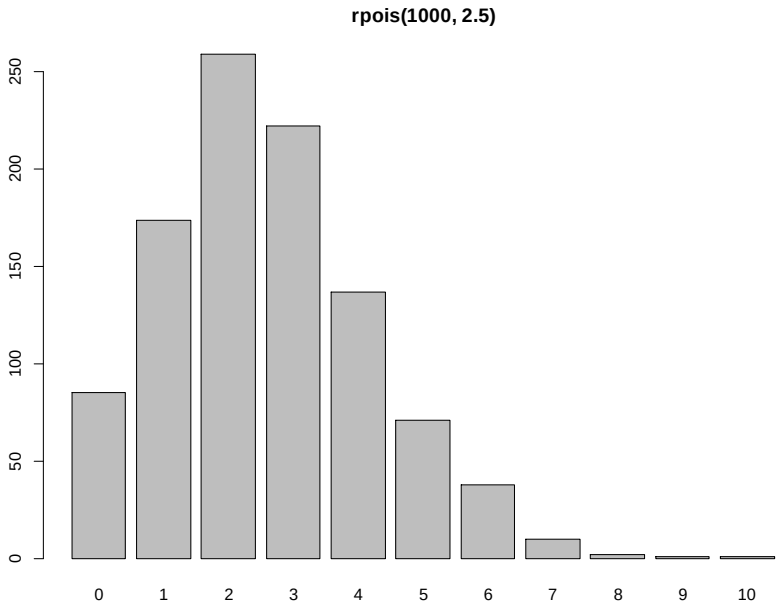
`runif(3, -1, 1):` 3 valors a l'atzar d'un model U(-1,1)

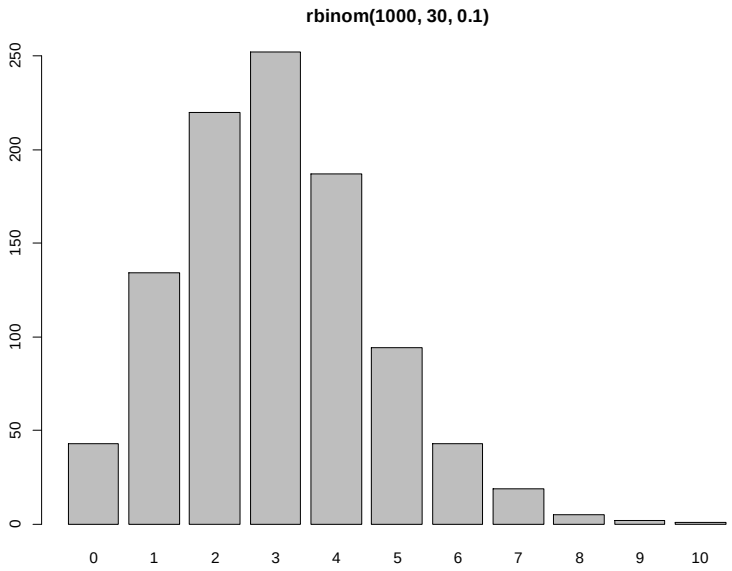
`rnbinom(1, 5, 0.7):` 1 valor a l'atzar d'un model BN(r=5, p=0.7)

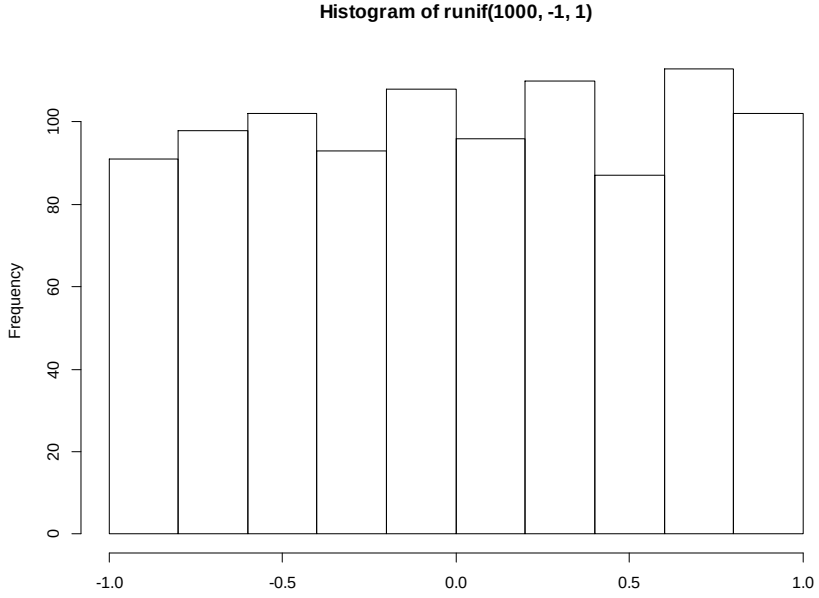
compte: R contempla el nombre de fracassos abans de r èxits, no el nombre total d'intents

Galeria

Histogram of rnorm(1000)
Frequency
0
50
100
150
200
-3
-2
-1
0
1
2
3

rpois(1000, 2.5)
0
50
100
150
200
250
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

rbinom(1000, 30, 0.1)
0
50
100
150
200
250
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Histogram of runif(1000, -1, 1)
Frequency
0
20
40
60
80
100
-1.0
-0.5
0.0
0.5
1.0

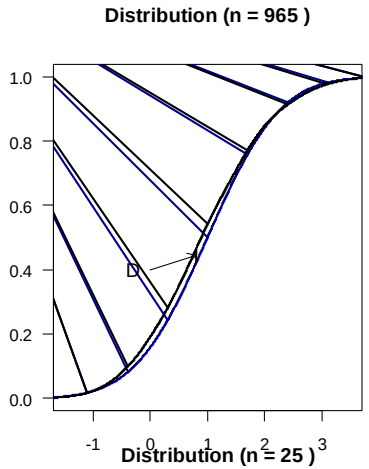
Anàlisis gràfica de Normalitat

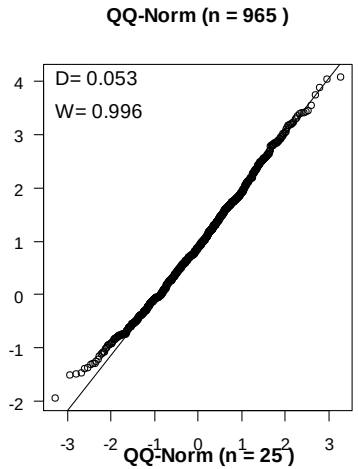
- Hi ha dues mesures que ajuden a valorar el grau d'ajustament, afinitat o similitud a una certa distribució de referència.

Kolmogorov-Smirnov (Estadístic D)	Shapiro-Wilk (Estadístic W)
Distància màxima entre la funció de distribució empírica i la teòrica. Valors elevats indiquen No Normalitat Entre 0 i 1 (usualment, prop de 0). Valors alts indiquen des-ajustament	Mesura la correlació entre els quantils observats i els teòrics. Valors elevats indiquen Normalitat Entre 0 i 1 (usualment, prop de 1). Valors alts indiquen bon ajustament

- Totes dues mesures fluctuen a les mostres i han de interpretar-se amb prudència. En farem només una anàlisi descriptiva i visual (qqplot), especialment respecte la distribució Normal (QQnorm)
- A continuació mostrem alguns exemples generats a partir de distribucions conegudes i amb diferents mides mostrals.

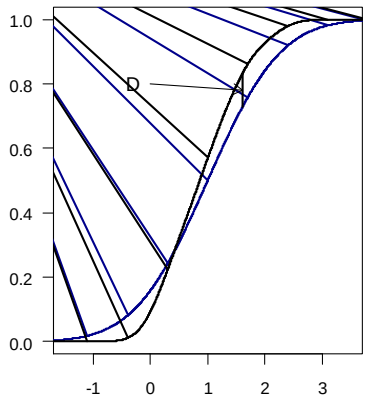
Anàlisis gràfica de Normalitat

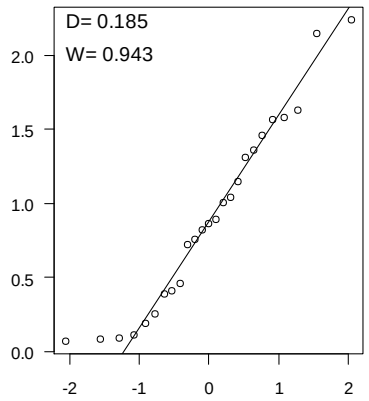

- Aquestes 965 observacions van estar generades seguint una distribució Normal
- D, W i el QQ-Norm mostren que les dades s'ajusten prou bé a una Normal

```
x <- rnorm(965)
qqnorm(x)
qqline(x)
```


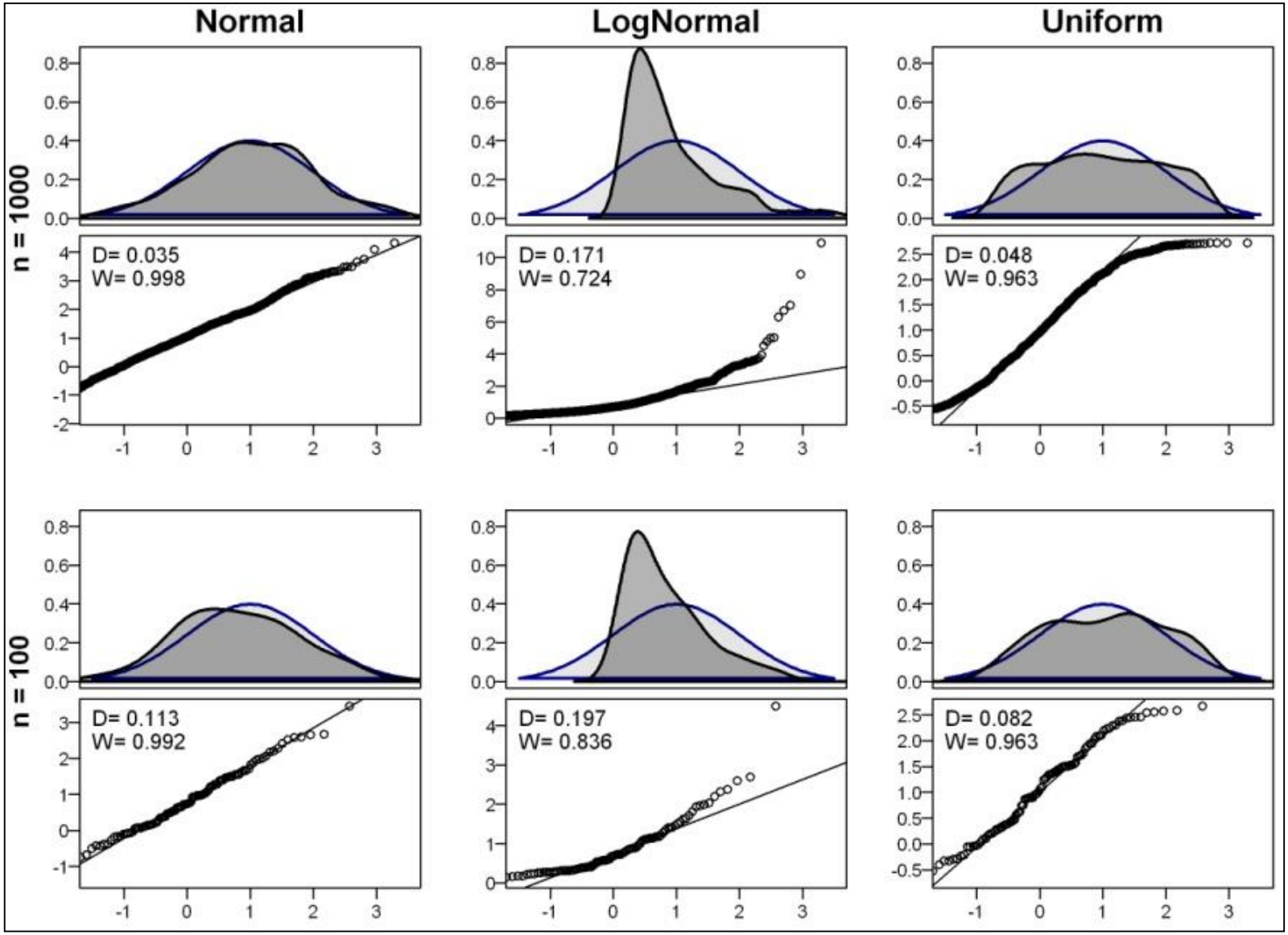

- Aquestes 25 observacions van estar generades seguint una distribució Exponencial
- F_X i D mostren la distància amb la teòrica, encara que W té una bona correlació.

```
x <- rexp(25)
qqnorm(x)
qqline(x)
```

Noteu la paradoxa: quan la mostra és petita, és important detectar la No Normalitat. En canvi, quan la mostra és gran, és poc important detectar-la (pel bon comportament asimptòtic)

Anàlisis gràfica de Normalitat (n gran)

Anàlisis gràfica de Normalitat (n petita)

